

пентрѣ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТРАТЪРЪ.

№. 31.

Luni, 30. Julie.

1845.

К ъ в ѣ п т ѣ л

че с'а зич де D. A. Трев. Lazarian, професор де философіе.

Преа-дълдате Doamne!

Инстинктѣл чел импѣс міндіи оменещі де а стрѣвате тот че і се аратѣ дпайнте, фіе дінѣвнтрѣл съѣ, фіе дін афарѣ дп патѣрѣ, ші де а пѣ днчета пѣпѣ че ажѣнце ла депліна дескоперіре а адевѣрѣлѣ, адекъ инстинктѣл спре днделепчѣзне, дндѣмпѣ не ómenii дін чеа маі дпалтѣ векіте, дндатѣ че ачеуціа венірѣ ла копціида де сине, съ еа ла черчетаре рѣгрѣсѣ проблемеле челе дате óре-кѣм кѣ мінтеа дпсѣшї, шї съ днчерче о деслегаре тѣл дѣвміѣре. Чеї че се окѣпарѣ деосевит кѣ ачесте черчетѣрї фѣрѣ пѣміці де кѣтре антїкїтате стрѣдѣиторї саѣ їзѣиторї де днделепчѣзне (φιλόσοφοι) шї лѣкрареа лор стрѣдѣицѣ спре днделепчѣзне (φιλοσοφία). Дака не вїтѣм дін ачест пѣнт де ведере днтре пацізніле челе маі векі, каре аѣ ажѣнс ла оаре-каре град де кѣлѣтѣрѣ, ведем лесне днтре дѣнселе о варїетате псіхолоцікѣ фѣрте дпсепнатѣ. Ыпеле днчепѣрѣ фѣрте тїмпѣрїѣ а пропѣне проблемеле ачестеа дестѣла де лѣтѣрїт, дпсѣ дп деслегареа лор се тѣл дѣвмірѣ кѣ тп

респѣнс саѣ релїціос саѣ мїтїк. Алтеле, сїмгїнд дѣрѣ преа тѣлт гревтатеа де а да тп респѣнс, каре се тѣл дѣвміаскѣ депліп кѣцетареа фіе-кѣрѣзіа, пропѣсерѣ піще dogme шї ле санкціонарѣ прїа леці політїче, шї сїмірѣ не четѣдеанї съ ле прїїтеаскѣ фѣрѣ десватере маї адѣнкѣ. Алтеле дін контрѣ тѣлнарѣ черчетареа пѣпѣ ла чел маі дпалт счептїціем. Дп респектѣл ачеста фак гречїї тп попѣл меторавїл. Прекѣм ла тоате пацізніле, аша шї ла дѣншїї днчеп а се десволта кѣпоціицеле філософїче дїмпрезѣт кѣ фїкцізніле поетїче. Дп копїлѣрїа тпвї пеам, ка шї дп копїлѣрїа тпвї individѣ е маі пѣтернїкѣ фантасіа декѣт рацізнеа. Аша ведом ла гречї історїа стрѣнт тпїтѣ кѣ мїтолоціа, фантеле історїче авїа се деосевеск де фавѣлеле поетїче. Дар ачаестѣ копїлѣрїе пѣ цїне ла дѣншїї атѣта, кѣт ла челеалте пеамѣрї але антїкїтѣдїї. Гречїї дѣпѣ че се десѣтгарѣ кѣ мїстерїїле лѣї Орфеѣ, кѣ епопеїле лѣї Омер, кѣ кѣптечеле дїдактїче але лѣї Есїод, трекарѣ репедѣ ла черчетѣрїле патѣреї, але вїедїї оменещї шї але соціетѣдїї політїче.

Талете кѣ шасе сѣте де анї дпайнте де Ера вѣлгарѣ тѣсѣрѣ кѣрѣсѣл стелелор, презїче еклїпсе де сѣре, кавтѣ тп прїп-

чипіѣ пентрѣ патѣра материалъ ші рекъ-
поще о вѣдцѣ зпверсалъ. Сзчесоріѣл съѣ
Anassimandrѣ декіарезѣ Infinітѣл дрепт
прінчипіѣ ал зпверсалѣ. Anassimene лѣ
атривѣще пѣ пѣмаі пѣтере de мѣшкаре,
чі ші пѣтере de вѣдцѣ. Пітагора пе-
тѣлцѣмѣт кѣ копчентеле емпіріче декіа-
резѣ прінчипіеле математіче дрепт прін-
чипіе але патѣреі: Ынітатеа съпретъ ор-
динезѣ зпверсалъ прін математікѣ, констї-
тѣще о армоніе зпверсалъ днтре фїн-
целе патѣрале. Сенофане ші Parmenide
редѣк есперїиңда ла стареа de феномене,
ші рекъпоск de реалъ пѣмаі зпїтатеа чеа
етерлѣ ші імѣтавілѣ. Анассагора се
дпалдѣ пѣлѣ ла мїптеа чеа а тот пѣ-
тернікѣ, каре формезѣ лѣтеа дѣпѣ ско-
пѣрі дпделенте. Ачестеа сѣпт провеле
челе фѣкѣте дп тіперецеле фїлософїеі гре-
чешї, тіпере днтр'адевѣр, дпсѣ пліне de
енергіе.

Пе тімпѣл фатосѣлѣ Перікле се скїм-
вѣ ачеастѣ лѣпѣ жѣнеаскѣ днтр'о стрѣ-
ватере серіоасѣ вѣрѣтѣаскѣ. Ын ом е-
страордїнарїѣ се аратѣ дп Атепа, тѣсорѣ
кѣпощїиңда отенеаскѣ, детермінѣ обїектѣл,
методѣл ші скопѣл черчетѣрілор фїлосо-
фїче, фаче пе ом сѣ інтре дп сіне, сѣ се
черчетезе ші сѣ се кѣпоскѣ пе сіне, ші
сѣ пѣшеаскѣ дела ачеастѣ кондїиңдѣ, —
каре есте чеа маі імпортантѣ пентрѣ з-
панїтате, — ла кѣпощїиңда обїектелор.
Ачест ом пентѣрїторїѣ есте Сократе Ате-
панѣл, деспре дѣпсѣл зїче Чїчерон, кѣ ел
кешѣ фїлософїа дїп чер, о днтродѣсе дп
каселе ші четѣдїле оаменїлор, ші о фѣ-
кѣ сѣ черчетезе вѣпѣл ші рѣл. Дарѣ че
фѣ респлата ачестѣі модел de вїртѣте дїп
партеа копчетѣденїлор сѣі? Моартеа!

Трїст есемплѣ пентрѣ їзвїторїї de верїтате
ші de вїртѣте! Дпсѣ тѣлцѣмѣт трїзм-
фѣлѣ верїтѣдїї ші ал вїртѣдїї, трѣпѣл лѣї
мѣрі отрѣвїт, дарѣ поменїреа лѣї вїеазѣ
пѣлѣ кѣнд ва вїа дп ініміле оаменїлор
сїмдїмѣпѣл de моралїтате.

Дїрепчїзнеа чеа датѣ фїлософїеі de
Сократе се контїнѣл de зрмѣторїї лѣї.
Карактерѣл чел інфлїнціос ал маестрѣлѣї
детермінѣ тоате черчетѣріле дїсчїплїлор.
Скопѣл тѣтѣрор е ферїчїтатеа зпанїтѣдїї
че пѣрchede дїп есерчїдїѣл вїртѣдїї. Дп
перїодѣл чел маі дпїнте de Сократе пѣ
се арѣтѣ шкоалѣ фїлософїкѣ фѣрѣ фїзїкѣ,
дп перїодѣл чел дѣпѣ сократе пѣ фѣ пічі
зпа фѣрѣ етїкѣ, чї дїп контрѣ Купнїчїї ші
Курепанїчїї се окѣпарѣ кѣ черчетѣрї пѣмаі
морале, de ші дп латѣрї контраре. —
Платон чел маі дпсемнат дїнтре сокра-
тїчї зпеще черчетѣріле практиче дп чеа
маі стрїмѣтѣ легѣтѣрѣ кѣ фїлософїа тео-
ретїкѣ: Ідеїле сѣпт прінчипіеле лѣкрѣрілор,
вѣпѣл съпрет е прінчипїѣл ідеїлор, дестї-
пареа отѣлѣї есте асемѣпареа кѣ Dzeѣ.
Платон пе пропѣне теорїа статѣлѣ челѣї
маі вѣп, дп каре репрезентанцїї дпде-
лѣпчїзнїї тревѣе сѣ фїе гѣверпаторїї тре-
вїлор полїтїче. Ачеастѣ ідее дпалтѣ de
атѣтеа орї крїтїкатѣ ретѣпне кѣ тоате а-
честеа о верїтате етерлѣ, прекѣм сѣпт дп
целере ідеїле челе рекъпоскѣте de дѣпсѣл.

Дїсчїплѣл лѣї Платон, Арістотеле,
дшї дптоарче окїї кѣтре есперїиңдѣ, се
стрѣдѣще сѣ адѣкѣ прінчїпеле радїзнїї ла
маі таре консѣпанцѣ кѣ лѣкрѣріле патѣ-
реї, прїгонеще патѣра дп тоате латѣріле
ші дп тоате ратѣріле еї. Німік пѣ е
преа тік пічі дп патѣрѣ пічі дп арте пентрѣ
ачест спїрїт пѣтрѣпѣлѣторїѣ. Ценїѣл

съѣ се рекъноаще де чел маї пвтерник монарх ал Европѣ, де Філіп Macedonia-нвл. Філіп се твртвриседе де маї феричит пентрѣ-къ пѣте днкредина лѣи Аристо-тел едѣкчѣзнеа лѣи Алесандрѣ, декът къ стѣпжнеще чел маї таре шї маї пвтер-ник стат дн Европа.

Съпт Аристотеле ажнсе филозофіа гре-чеаскъ ла тн фоарте дпалт град де дес-волтаре шї де лѣтврїре пентрѣ пвтерїле мїндїї оменешї; дпсъ къ тоате ачестеа фѣ департе съ тѣлѣзтѣаскъ пе тодї къ-цетѣторїї Гречїеї, де ачѣеа днчепѣрѣ Епїкѣр шї Zenon провѣ поже; дарѣ аче-стеа прїп зпїлатералїтатеа лор пѣтѣрѣ шї маї пѣдїп съ цїе екїлїврїл тѣтврор гре-тѣдїлор спекѣлатїве шї практиче. Дїп а-чѣастѣ казѣсъ се пѣскѣ о лѣптѣ днпре догматїчїї шї счептїчїї Гречїеї, каре кон-тїпѣ пѣлѣ ла перїреа днdependingїеї по-лїтїче.

Дарѣ пе ачест тїмп филозофіа чѣа стрѣмторатѣ днпре гречї рѣпсъ варїе-реле локале прїп вїкторїїле лѣи Алесандрѣ чел таре пестѣ Асїа шї Афрїка. Артеле ачестѣї ероѣ днтїпсерѣ лїтѣа шї кѣлтѣра гречеаскъ пестѣ пѣрцїле лѣмеї чѣе окѣ-пате де дѣпселе. Акѣт се фортарѣ шкѣ-ле шї вїблїотечї дн Пергам шї дн Але-сандрїа, дн каре се консерварѣ шї се про-пагарѣ днвѣдѣтѣрїле еленїлор. — Прїп трїмїтереа депѣтадїлор Атенїанї ла Рома дн анвл 155 днпїнте де Ера вѣлгарѣ, се арвїкѣ скѣптеаа їзвїреї де днделепчїзне днпре Романї. Прїп лѣдїреа їмперїлѣи ачестора се лѣдї шї кѣлтѣра филозофїкѣ. Дпсъ къ кѣт кѣшїгѣ филозофіа дн естен-сїтате, къ атѣта перѣдї днїтѣнсїтате. Стареа лѣкѣрїлор се скїмѣъ, шї ачѣаста

продѣсъ о таре скїтѣваре шї дн сѣера кѣцетѣрїї. Черчетѣрїле съпѣтоаще трека-рѣ дн їпотесе фантастїче, радїонареа се префѣкѣ дн фїкдїонаре. Фїлозофіа деце-перѣ днтрѣтн мїстїчїзм фїлозофїк, каре пѣ-пѣтеа съ сатїсфакѣ пїчї радїзнїї, пїчї еспе-рїїндеї. Івстїнїан днкїде akademїa ла анвл 529 дѣпт Хс. Ачест декрет днпѣрѣтѣск фаче сѣдѣршїтѣл фїлозофїеї антїче, каре се афла дн agonie анрѣне де дозе сѣте де анї. — Ърмеазѣ эпоха варѣбарїзмѣлѣ шї а їгноранцеї, къ фїлозофіа днпрѣвнѣ кад артеле шї шїїнделе, днчѣне а domnї сѣперстїдїа шї рѣдїтатеа, деспотїзмѣлѣ шї крѣделїтатеа. Трїст веак пентрѣ зманїтате!

Дн ocidente дн сѣта а опта се скѣ-лѣ тн om таре — Карол, — organїсеазѣ содїетатеа чѣа днкѣркатѣ дн тоате ратѣ-рїле шї дн тоате дїрепчїзнїле. Грїжа лѣи чѣа д'їнтѣїї е фндареа їнстїтѣтелор де едѣкчїїзне моралѣ шї лїтерарѣ. Карол кїамѣ дн Італїа пе Алвїп, дн фаче про-фесор дн шкѣалеле чѣе фндате де дѣп-сѣл дн Парїс, дн каре пе лѣпгѣ чѣе-лалте днвѣдѣтѣрї елементарѣ се пропѣне шї филозофіа, чѣ де акѣт днпїнте се пѣ-мѣще шкѣластїкѣ дѣла поменїтеле їнстї-тѣте дн каре се днвѣда. Дпсъ соартѣа еї дн dependingѣ де авторїтатеа еклесїеї шї а класїчїлор консекрадї е фоарте фа-талѣ. Пѣдїнї ценїї дндрѣзневск а се дес-фаче де ланѣрїле вїсерїчеї romane шї де овеїме консекратеї антїкїтѣдїї. Кѣ тоате ачестеа филозофіа дн стареа са де серѣвѣ а теолодїеї матѣреде дн сѣта а шасе-спреzechелеа.

Дн лѣпа лѣи Маїѣ дн анвл 1543 прїї-мѣще Копернїк днтѣїа тїпѣрїре а кѣрцїї еале De revolutionibus orbium coelestium,

ші мóre. Ачеастъ карте фъ тръзнитъла каре лови съперстіція астролодікъ ші къръді кредінца реліціоастъ. Ан ачеастъ карте дввацъ Коперникъ маі акърат, декът дивъдъ връбъла дінтре чеі веки, мішкареа діврналъ ші апвалъ а пъмънтълві шіла стръмътъ дін міжлокъла звіверсълві. Къ ачеастъ скімъваре а аспектълві астрономікъ тревъі къ днчетъла съ се скімъбе къ тотъла ші аспектъл фісікал ал філософілор деспре лъме. Тот едіфіціъл мъндан ал гречілор се нмичі къ глобъріле сале; сферіле кристаліне ан каре чеі веки днфінсеръ стелеле, къзъръ ан рвіні, ші ретасе а се пресъпъне пъмтаі о мішкаре осчільтоаре а пъмънтълві ші а планетелор. Імаціонеа пентръ ранътріле імперіълві спірітелор пері. Німене пъ маі пътъ съ вісезе пентръ фінцеле кърат спірітъвале, сфере градате дела імперфекта лъме съълънаръ пълъ ла къръдіа дівінъ ші ферічітатеа етерпъ. Черъл пъмтаі есте със, Дзеѣ пъ маі есте днтъїл мішкъторіс. Де акът днпінте фъ сілітъ ші цїїнца, дака връ съ каъте пре Дзеѣ, съл каъте пъмтаі ан веритатеа спірітълві. — Кеплер віне дъпъ Коперникъ, ші детермінъ леділе дъпъ каре се мішкъ тръпъріле черещі; Newton дескопепере каъселе ачестор мішкърі регълате; Laplace не ласъ о механікъ череаскъ, ан каре тоате феноменеле звіверсълві се калкълаъзъ къ маі маре акъратедъ, декът ефектеле знеі мічі машине фъкъте де мъні оменещі.

Ачесте скімъбърі марі ші днсетнател фъкъте ан астрономіе ші ан цїїнцелеле фісікале дндетнаръ не філософі съ факъ асеміне черчетърі ші ан сфера цїїнцелор кърат спекълатіве, лъпъдънд тоатъ авто-

рітатеа ан цінтъла цїїнцелор, ші черчетънд къ лівертате ші іцензівитате адевъръл, десфъкъндъсе де тóте преждъдеделе ші репъндїнд ла тот інтересъл, афаръ де ал верітъдїі. Ан Брітаніа се скóль Баконъ мареле канчеларіс ал регатълві, десвател черчетъріле фъкъте де чеі веки, дескопепере грешеліле Комісе де дъншіі ан перлъкърареа цїїнцелор, ші не дввадъ къ едіфіціъл къпнцїнцелор оменещі пъ се поате рідіка не кончепте прїн раціоналенте, чї не есперїндъ прїн індъкдїзне. Антродъчереа ачестъі методъ поѣ, зпїт къ овсервареа ші къ есперїментареа, продъсе де атъпчї днкоаче челе маі марі прогресърі ан сфера цїїнцелор емперіче, ші децъптъ мїптеа ла асеміне зртърі ші ан сфера челор кърат спекълатіве. Маі алеъ днчепъ псіхолодіа емперікъ а се лъкракъ маі маре профъндїтате ші а респънді лъмінъ ші песте челелалте пърдї ші обїекте але філософіей. Дъпъ дънсъл зртеаъзъ Hobbes ші Locke, ценїі фамоші атът пентръ дескоперіріле лор челе марі, кът ші пентръ парадоселе лор челе дндръзпече.

(Ва зрма.)

ДИН ІСТОРИА НАТЪРЕІ ФЕТЕЛОР.

(О глзъмъ.)

Ші аѣ фъкът Дъмнезеѣ пре ом дін лът, іаръ мзіареа дін коаста върватълві, зіче С. скріптъръ, аша даръ се веде къ омъл ші мзіереа пъ е тот зна, де аїчеа днсъ тот пътем цїі, къткъ мзіереа е фъкътъ дін коаста върватълві ші ачеста дін лът. Акъта даръ есте днтреваре дін че есте фъкътъ фата, ші ан каре класъ а

ведѣтоарелор се пѣтъръ еа? Ла ачеастъ дптреваре ва ведеа орї чїне, каре есте депрїнс кз їсторїа патрїей, кѣмкѣ пѣ е лѣкрѣ вшор а рѣспїнде, кѣчї се чере кѣдетаре адѣнкѣ шї маї лѣогѣ декѣт о зі шї поапте. Ної дпсѣ вом черка а класїфика фетеле дѣпѣ семпеле дїп афарѣ че ле поартѣ, ка шї орї че алтѣ фѣптерѣ органикѣ.

Поатесе дарѣ пѣтѣра фата дптре інсекте? Ба пѣ, пентрѣ-кѣ інсектеле аѣ коарне пїпѣтоаре, каре ла фете лїпсеск, ла дѣпселе дпдеплінеск ачестѣа коарне дпгрїжітореле саѣ гѣверпантеле. Ачестѣа коарне пїпѣтоаре дпвадѣ інсектеле кѣм-сѣ пѣшаскѣ пайнте саѣ напої, дпдреапта саѣ стѣпга. Фетїца дпсѣ, каре аѣ пентрѣкѣт 16 апї свѣт паза впеї посоморѣте гѣверпанте, шї 10 апї свѣт дпгрїжірїа в-пѣї дапдмаїстер, кѣм се поате мїшка словод, траце аколо дп стѣпга, внде ар тревѣї сѣ теаргѣ дп дреапта, пѣшешче дпайнте внде ар тревѣї а се траце дпдѣрѣпт. Інсектеле, каре де шї впеле аѣ 200 пїчоаре, шї пїчї впѣл маї пѣдїп де 6, трѣїеск фоарте ретрасе, фѣрпїка, албїпа, паїапженѣл есте сїмволѣл вредпїчїей шї а вѣрѣвѣдїей. Фетеле аѣ пѣтѣаї 2 пїчїоаре шї тотѣшї се афлѣ дп тоате клѣпѣрїле, копчертеле, ла балѣрї, променаде, прїмѣлѣрї, театрѣрї ш. а. Інсектеле аѣ окї пемїшкѣторї, їарѣ ла фете мїшкарїа окїлор атѣта есте де маре, кѣт цїне дп карактерѣл лор вп лок де кѣпетенїе. Інсектеле се пѣпѣшеск, ка сѣшї аскѣндѣ ларвеле, їарѣ фетеле се фак пѣпѣшї, ка лѣрѣвѣделе лор сѣ пе кадѣ маї вїне дп окї.

Нїчї дптре амфївїї пѣ пѣтем пѣтѣра фетеле, фїнд-кѣ амфївїїле трѣеск пе вскат,

ка шї дп апѣ, їарѣ фетеле їзвеск маї мѣлт фокѣл декѣт апа, шї вїеуѣеск маї вѣкѣроасе дп четѣдї, декѣт дп сате. Амфївїїле аѣ сѣпде рече, їарѣ фетеле калд, — де мѣлте орї преа калд. — Іпїма амфївїїлор пѣ е дппѣрѣдїтѣ дп дѣбѣ кѣмѣрї, чї аре пѣтѣаї зна, їарѣ а фетелор де ар авеа пѣтѣаї о кѣмарѣ, ачестѣа ар тревѣї сѣ фїе кѣт о кѣсармѣ пентрѣ о арматѣ дптреагѣ. Іпїма фетелор аре дѣбѣ кѣмѣрї, дпсѣ шї ачестѣа сѣпт преа дпгѣсте, кѣчї аѣ маї мѣлдї локѣиторї а локѣї дп еле, декѣт сѣ фїе де ажѣнс. О фатѣ есте кѣ іпїма са токма аша, ка шї вп стѣпѣп де касе мїчї, че трѣїешче дїп кїрїе, тот впгїѣл есте дпкїрїат, дптрѣ о одѣїцѣ лѣкѣешче о маршандѣ, дптрѣ алта вп кроїтор, дп а треїа вп дапдмаїстер, ш. а. Ла фете есте капѣл ачееа, че ла касе сѣпт хавѣстаїстерїї, ел прїмешче локѣиторїї дп одѣї, шї ла времѣа са їарѣш дї скоате, дпсѣ кѣ етажа (катѣл) валѣлѣї пѣ аре пїчї о тревѣвѣ, кѣчї аїчеа локѣиторїї аскѣлтѣ пѣтѣаї де стѣпѣпѣл еї де сїмдїрїа, пентрѣ ачееа есте греѣ аафла де есте дпкїрїат трактѣл (катѣл) іпїмеї фетелор, саѣ пѣ, кѣчї ачестѣа де мѣлте орї пѣ о шїе пїчї дпсѣшї хавѣстаїстерѣл еї капѣл, шї дакѣ дп дп-тревї, ел пѣ шїе че сѣдї респїндѣ.

Оаре пѣ сѣр пѣтеа пѣтѣра дарѣ фетеле дптре педїї? Фереаскѣ Dзїмнезѣ! пїчї декѣт, кѣчї шї чел маї маре пеще пѣ ворѣешче атѣта, кѣт чеа маї мїкѣ фатѣ. — Дакѣ дарѣ фетеле пѣ се пот пѣтера пїчї дптре оатенї, пїчї дптре інсекте, пїчї дптре амфївїї, педїї, дп каре класѣ а ведѣтоарелор сѣ ле пѣпем, кѣчї дптре сѣгѣтоаре але пѣне пѣ ар фї галлпнт; дп котро дарѣ кѣ еле? Нѣ пе рѣ-

тѣне алта, декѣт а ле фаче пасѣрї, шї ачеаста дїн зрѣтоаре ле темейрї: Шї фетеле сѣнт вшоаре, ка шї пасерїле, шї амбе звѣрѣтоаре, пасѣреа звоарѣ днѣре пѣтѣнт шї черѣ, фата іарѣ аша, кѣчї дїне мїжлокѣл днѣре днѣрї шї ómenї, пентрѣ-кѣ шї чеа маї граціоастѣ шї маї фрѣтоастѣ фатѣ аре кѣте о vngie de zmeѣ, шї іарѣш дїн протївѣ пѣ е нїчї зна аша де лѣпѣдатѣ, ка сѣ пѣ аївѣ дн сїне чева ѣнѣреск. — Кѣтѣ пентрѣ асетѣпареа формеї дїн афарѣ а фетелор кѣ а пасѣрїлор, ачеаа есте кѣ тотѣл таре. Еѣ пѣ вреѣ сѣ помелеск кѣ шї пасерїле шї фетеле аѣ пѣмаї 2 пїчїоаре, кѣчї атѣлчеа ар авеа фетеле асетѣпаре шї кѣ оamenї, чї аїчеа vom асетѣпа пѣмаї капѣл, кѣчї ачеста есте семѣл де кѣпетенїе. Натѣра-лїдїї не аратѣ, кѣткѣ стрѣктѣра крїерїлор ла пасерї дн асетѣпаре кѣ алте вїетѣдї есте алѣелїв алкѣтѣїтѣ. Шї токма аша есте шї ла фете дн капѣл лор афлї атѣта неорѣндїалѣ, кѣт днѣрѣ о кїліе а зпї стѣdent, тоате песте оалатѣ. Капрїчїѣ заче лѣогѣ зшѣрїндѣ, пїзма шедѣ лѣогѣ копѣтїміре шї кокетерїа стѣ лѣогѣ релїціе.

Токма ка днѣре локвїторїї аерѣлѣї, аша шї днѣре фете се афлѣ пасерї кѣлѣтоаре. Аїчеа се пѣтѣрѣ ачеле фете, авѣрора інїтѣ аша е де днѣгѣстѣ, кѣт пѣ пот кѣпрїнде днѣрѣнса нїчї зп локвїтор, шї пентрѣ-кѣ еле днѣшї пѣ аѣ інїтѣ, се вѣд сїліте ашї днѣрїа вреѣпа дела вреѣп жѣне. Ачестеа фете кѣ інїтѣ днѣгѣстѣ сѣнт пасерїле кѣлѣтоаре, каре дѣпѣ че вѣд кѣткѣ дн інїта аморезлѣї пѣ ле есте токмаї калд, еле се пѣтѣ днѣрѣнса фѣрѣ пѣлте комплїменте токма ка шї рѣндѣ-пїчеле, ка сѣшї кавте алтѣ клїтѣ маї кѣлѣ-воалѣ дѣроастѣ, знде сѣ се ашезе. Днѣсѣ днѣрѣ фетеле кѣлѣтоаре, шї пасерїле кѣлѣтоаре есте тотѣшї о деосевїре, адекѣ фетеле кѣлѣтоаре пѣ адеаптѣ прїтѣвара сѣѣ тоатпа, ка шї пасерїле, ка сѣ се мѣте дїн лѣкашеле сале, чї еле се пѣтѣ ла орї че пѣтѣрарїѣ, сѣѣ дн тоатѣ лѣпа дн алт лѣкаш. Ла с. Георгїе се пѣмещѣ стѣпѣнѣл лѣкашѣлї Алекѣ, ла с. Іаков, Бѣкѣр, ла с. Мїхаїѣ, Воїпа, ла Стретенїе Гїдѣ, шї аша прїп тоате азѣвкеле. — Дарѣ аша скїѣвѣ шї фетеле дн тот апѣл пепелече-ле векї, шї требѣ сѣ капете алтеле нѣѣ, шї маї лѣчїтоаре ка шї пасерїле? Да! — кѣт сѣ пѣ скїѣвѣ? ачеста есте каракте-рѣл де кѣпетенїе а фетелор, шї дакѣ пѣ кредедї, фачедї вїне шї днѣребадї пѣрїп-дїї, зпкїї шї мѣтѣшеле, шї ведї vedea че костїсещѣ днѣрѣш ап скїѣвареа пепелор ла фете пѣ се фаче ка ла пасерї пѣмаї вара, чї маї кѣ сеатѣ іарпа, адекѣ токма днѣптеа карневалѣлї. Не ачеста време се фак фетеле маї тѣкѣте, кѣнтѣ маї пѣ-дїн, ворвеск маї пѣдїн, ва шї днѣлѣ маї пѣдїн не злїде, днѣсѣ кѣ атѣта маї мѣлт не лѣогѣ вѣрѣва татѣ-сѣѣ. Таїкѣ, тѣкѣ-дѣле! пѣмаї о рокїе де вал, о кѣзпѣл пе кап, те роѣ тѣкѣде. Скоате тѣкѣдѣ акѣ-та гїзданѣ дїн вѣзпнар, деодатѣ пѣмаї везї, кѣт капѣтѣ фетеле вїоїчїзнеа пердѣтѣ. Есте днѣсѣ пѣзпа шї пїептѣл тѣкѣдѣлї немішкѣтор, атѣлчеа се фак ачестеа фете — пѣсѣрѣїче волнаве, адекѣ капѣтѣ кѣ-рїреа гїпелор, ачестѣ воалѣ есте фоарте зрѣтѣ, шї се афлѣ шї ла мѣерї. Де кѣрїт се днѣроашѣ лїтѣва шї се днѣ-рещѣ, окїї рошеск, адекѣ сѣвѣт ачестѣ воалѣ ворвеск фетеле пѣдїн шї пѣлїп

мѣлт; дѣсъ тѣлцѣнѣтъ черѣлѣи ачеастѣ
воалѣ нѣ е нѣчѣ кѣтъ прѣмеждѣоастѣ, кѣчѣ
de шѣ мѣлцѣи пѣрѣнѣдѣи, аморезѣи, вѣрѣбадѣи
саѣ сперѣиат фоарте de дѣнса, тотѣшѣи нѣ
авем пѣлде, кѣткѣ ар фѣи мѣрѣит врео фатѣ
din кѣрѣире. —

Да кѣ фетеле се нѣтерѣ дѣнтре па-
сѣрѣи, каре есте а лор фолос? Бѣнѣл Дѣ-
мнезеѣ нѣ аѣ фѣкѣтъ нѣмѣк нѣ ачеастѣ лѣте
фѣрѣ скоп, de шѣ оаменѣи нѣ кѣпоск тот-
деаѣна пентрѣ че ачеаста саѣ ачеаа фѣптѣ-
рѣ ле слѣжеѣне. Сѣ vedem дарѣ пасерѣле;
оаре сѣ нѣ гѣндѣим, кѣткѣ мѣлте дѣнтрѣн-
селе сѣнт фѣкѣте нѣтаѣ спре пагѣѣва отѣлѣи?
Нѣ нѣчѣ декѣт, кѣчѣ de vom четѣи дѣн Бѣифон
vom ведеа, кѣткѣ дѣн Бѣрѣнѣа аѣ стерѣнѣт
оаменѣи тоате чоареле дѣндѣле стрѣкѣтоаре
de холде, шѣ дѣпѣт ѣн ан се дѣнтѣлцѣи аколо
ѣн инсект аша de таре, de мѣстѣи тоате план-
теле, шѣ аша вѣдѣи Бѣрѣнѣианѣи вѣзѣрѣ фолосѣл
чоарелор, шѣ вѣкѣрос лѣар фѣи dat
дрептѣл de четѣдѣеан, de ле ар фѣи пѣтѣт адѣче
дѣндѣрѣпт, шѣ аша есте шѣ кѣ фетеле.
Нѣте оврѣспѣчѣи, 'кѣте стрѣкѣчѣнѣи ар пѣ-
тѣи фечѣорѣи de нѣ ар фѣи фетеле! Еле чѣок-
кѣск кѣ аскѣдѣтѣл сѣѣ чѣок а батжокѣрѣи-
лор кѣте ѣн инсект фоарте вѣрѣт din калѣ-
чѣа пѣптѣлѣи фечѣорѣск, ва нѣтаѣ апропѣа-
реа ѣнѣи фете есте дѣстѣлѣ а сперѣа тѣлцѣи
вѣрѣдѣи гѣндѣачѣи de касѣ. Ачеаста есте слава
фетелор, каре нѣмѣнеа нѣ о поате тѣгѣдѣи.
Везѣи вѣне, кѣ еле чѣоккѣск de тѣлте орѣи
шѣ кѣте о флорѣчѣкѣ фѣрѣмоастѣ, шѣ везѣи шѣ
кѣте ѣн жѣне асемѣнеа лѣи Прометеѣ, кѣ
дѣ чѣоккѣне о тѣѣрѣшкѣ de вѣлтѣре ла
фикацѣи. Дѣсъ пентрѣ-кѣ врезѣн гравѣр стрѣ-
кѣ кѣте о чѣреашѣ, пофѣи-вом поѣи прѣпѣ-
дѣреа тѣтѣрор пасерѣлор?

(Ва вѣта.)

В А Л Л А Д А VI.

Domnѣлѣи I. Ф.

ЛОГОДНИКА ТРѣМБИТАШѣЛѣи

Дѣлче е моартеа вѣнд кѣнд ѣвѣдѣи.
Desportes. Sonet.

„Domnѣла дѣка de Бретанѣа
Адѣлѣ таѣи тѣлцѣи воѣнѣчѣи
Дѣла Nanте ла Mortania,
Сѣлѣшѣи сѣи марѣи шѣи нѣчѣи.“

„Баронѣи кѣ фѣрѣмоасте арте,
Че шѣд дѣн тѣндѣре четѣдѣи;
Осташѣи вреднѣчѣи че дѣн ларте,
Аѣ фост дѣн таѣи тѣлте дѣдѣи.“

„Нѣнтре дѣпшѣи ѣнѣл есте
Карѣи логоднѣкѣл теѣ,
Дѣнтре вѣтезѣи аре вѣсте
Шѣи фоарте дѣл ѣвѣск ѣѣ.“

„Поартѣ хаѣне преа богате
Дѣи шѣи нѣтаѣи трѣмбѣиташ,
Чѣне'л веде дѣл сокоате
Капѣтан ѣар нѣ осташ.“

„Кѣнд ера ка сѣ порѣеаскѣ
М'ам рѣгат лѣи Дѣмнезеѣ
Сѣѣнтѣл ѣндѣр сѣ нѣзеаскѣ,
Нѣре скѣнп логоднѣкѣл теѣ.“

„Пре дѣховнѣкѣл пѣрѣнте,
Сѣ се роаѣе л'ам рѣгат,
Кѣ стѣренѣе фѣрѣвѣнте,
Пентрѣ орѣи каре солдат;“

„Шѣи ла сѣнѣта пѣскѣтоаре,
Трѣи фѣклѣи ам хѣрѣзѣит.
Кѣ адѣнкѣ сѣсѣнѣаре
Сѣ порт ам фѣгѣдѣит.“

„Ла гѣрѣмазѣи сѣнѣте метанѣи;
Шѣи пѣн' ва венѣи аѣчѣи
Сѣ четѣск нѣтаѣи казанѣи
Дѣ а сѣнѣдѣлор тѣчѣнѣчѣи.“

„Ах! ам таре перьвдаре
Съ'л вьд къ с'а длтърпат;
N'am лзат нїчї о скрїсоаре
Декънд d'аїчї а плекат!“

„Астъзі дела вьтъліе
Тодї оставїї пострї вїн
Ел кз дьншї а се вїе
Шї кз ал пострз стьпнл.“

„Дпаїнтеа дькїї поартъ
Пацїл стегъл вїтезек,
Алергацї кърънд ла поартъ
Съ'ї ведедї кзм пьвълеск.“

„Ведедї калъл съѣ дп фрзїте
Пене ромї не кап нъртънд
Кзм трече 'н фьгъ не пьнте
Тот сьрїнд шї некезънд.“

„Венїдї акът, сьрїоаре,
Маї кърънд въ 'мподовїдї;
Трзътвїцаї рьсьпътоаре
Алергацї съ азїцї.“

„Мьндрз съ'л ведедї кзм вїне
Съв коїфъл сеѣ де оцел,
Манга десъгъ де мїне
О съ ó ведедї не ел.“

„Врзъжїтоареа влестематъ
Іерї аша дпї пророчї:
Din а трзътвацилор чеатъ
Бнзл, зісъ, ва лїнсї.“

„Дътнезеѣ съ ть фереаскъ!
Тоатъ поаптеа м'ам рзгат
Сфїндїї зпърї съ пьзваскъ
Пре ал меѣ аморезат!“

„Дпсъ вава азьрїсїтъ,
Цїнтерїмз'тї арътъ
Шї к'о зїмвїре кзмплїгъ
Ачесте дпї кзвънтъ!“

„Тз нз маї гъндї ла дьнсъл
Дакъ ть крезї, фата меа,

Къчї дп darp ддї есте пльпсъл
Мънї аїчї те воїз ведеа!“

„Дар че гъндеск ла 'нтрїстаре?
С'азд товеле вьтънд;
Осташїї інтръ къларе;
Се вьд стегърї флзтърънд.“

„Ънтъї мерг моащеле сфїнтѣ
Апої къльрїтеа греа;
Баронїї вїн дпаїнте
Дптвръкацї кз катїфеа.“

„Скътїерїї трек акъта
Павезе нъртънд дп шьнї,
Къльрї не каї алвї ка спзта
Шї зртънд паї лор стьпнл.“

„Вьд артеле стрълзчїте,
Весгїцилор темплїерї;
Де не залеле оцелїте,
Се кзпоск къ'с кавалерї.“

„Коръл аркашїлор трече
Тодї кз пентаре де воѣ;
Кар' де каре се дптрече
А с'аръта зп ероѣ.“

„Дька п'а съ дптързіе!
Вьд кавалерї шї оставїї
Аьгъ ел тревзї съ фїе
Шї коръл де трзътвїташї.“

„Азаци сеата, сьрїоаре,
Съ ведедї не ал меѣ кзвїт
Дпсъ'л вецї кзпоаще оаре? —
Трзътвїташїї азъ сосїт . . .“

„Ка съ'л вадъ съ рьдїкъ,
Пїнтрє глоатъ'л къзга;
Дар лемїнъ шї жос пїкъ! —
Ізвїгъл еї нз ера. . .“

К. Негрзїдї. *)

*) Дп Nr. тр. колътна дпн зртъ, сналта а доа
дп лок де Г. Негрзїдї, чїтеше К. Негрзїдї.